LITERATUURBESPREKING

De Borderline stoornis *"crisis in hechten en onthechten*"

De Borderline stoornis "crisis in hechten en onthechten"
Meekeren, E. van
Uitg.: Syn-Thesis Amsterdam 1998
ISBN 90 73637-43-0
prijs: 42,50 pag.: 124

Borderline. Vijftig procent van de gestelde diagnose voldoet niet meer na het 40e levensjaar. Twee procent van de Nederlandse bevolking lijdt er aan en een combinatie van biologische (impulsiviteit en affect-labiliteit in aanleg aanwezig), psychische (emotionele verwaarlozing, verlies, scheiding, sexuele mishandeling) en sociale factoren (individualisme) liggen er aan ten grondslag.
Aldus psychiater E. van Meekeren die zich in zijn theorie deels baseert op het ideeëngoed van de Canadese psychiater Dawson.
Dawson gaat in zijn visie uit van drie principes die handelen over de betrekkingen tussen mensen, namelijk macht, controle en verantwoordelijkheid. Dawson stelt expliciet dat de behandelaar geen verantwoordelijkheid dient te nemen voor het gedrag van de cliënt maar de cliënt voortdurend moet aanspreken op (volwassen) gedrag.

Het boek van Van Meekeren geeft concrete aanwijzingen voor de werker in de praktijk. Van Meekeren, werkzaam in Endegeest, beschrijft een behandelmethode volgens de principes van cognitieve herstructurering en gedragstherapie, waarbij medicatie een ondersteunende functie vervult.

Het model wordt beschreven aan de hand van drie fasen: de fase waarin het contact gelegd wordt tussen behandelaar en cliënt, de fase van gehecht zijn en de fase van onthechten. Ieder fase wordt gekenmerkt door verschillende aspecten en aan de hand van casuïstiek geeft de schrijver concrete aanwijzingen voor de behandeling.
De eerste fase wordt gekenmerkt door het geven van voorlichting, het maken van een crisisplan en het instellen van medicatie.
De tweede fase kenmerkt zich door aspecten van eenzaamheid en intens beleven van de identiteitsproblematiek bij de cliënt. De aanpak is enerzijds medicamenteus, anderzijds gericht op verschaffen van inzicht vanuit gedragstherapeutische principes. De derde fase kenmerkt zich door het voorbereiden van het afscheid tussen de hulpverlener en cliënt.

Het boek ontkent nergens de problemen en valkuilen die zich tijdens de behandeling kunnen voordoen. Evenals andere auteurs op dit gebied (***Linehan*** met cognitieve en gedragstherapeutische benadering, ***Kernberg*** met psycho-analytische aanpak en ***Beck***, met cognitieve behandelwijze) wijst van Meekeren op het belang van goede diagnostiek maar is daarbij nuchter genoeg om te beseffen dat een mix van factoren ten grondslag ligt aan deze problematiek.

De toon van het boek is helder en nuchter. Het is bedoeld voor de werkers in de praktijk en geeft praktische en concrete adviezen.
Het boek eindigt met praktische tips voor hulpverleners, cliënten, en familieleden.

Voor de hulpverlener:
"het is in de behandeling net zo belangrijk te weten wat u niet moet doen, om schade te voorkomen, als wat u wel moet doen".

Voor de familie en direct betrokkenen:
liever bemoedigen dan bemoeien
liever steun dan advies
liever duidelijke grenzen dan geen grenzen
liever heldere afspraken dan vage afspraken
liever gepaste afstand dan overmatige nabijheid

Een mooie samenvatting van de essentie van het boek, die verplichte kost is voor hulpverleners die werken met mensen met borderline problematiek.

Gerard Lohuis

Medicatie en gedrag

Medicatie en gedrag
Redactie : Leonard de Vos, Kees Venselaar en Giovanni Timmermans
Uitg.: Swets en Zeitlinger Publishers Lisse 1998
Prijs :43,- pag.: 203

Citaat: "Bij de behandeling van werknemers met medicijnen gericht op behoud van de arbeidsgeschiktheid ziet men dat naast het bedoelde gunstige effect soms ongewilde bijwerkingen optreden.
Deze liggen vaak in de cognitieve en psychische sfeer." (pag. 132).

Het is een kenmerkend voor de teneur van het boek: medicijnen kunnen symptomen bestrijden maar er ook een aantal (ongewild) veroorzaken. Het is een van de vele open deuren die in het boek beschreven worden. In negen hoofdstukken wordt door deskundigen op het betreffende gebied geschreven over de werking en bijwerking van medicijnen. De gebieden lijken willekeurig gekozen : van cognitief functioneren, medicatie en stemming, medicatie en gedrag bij kinderen, medicatie en werk, medicatie en crimineel gedrag tot medicatie en verslaving.

De samenstellers van het boek willen de lezer kennis bijbrengen over de effecten van medicatie omdat deze een bijdrage kan leveren aan een meer effectievere behandeling.
Na een algemene inleiding over de soorten medicijnen belichten verschillende auteurs een specifiek gebied. Daarmee wordt het boek meer een naslagwerk dat bij het betreffende onderdeel geraadpleegd kan worden. Het is de kracht maar tegelijk de zwakte van het boek.

De academische schrijfstijl bevordert de leesbaarheid niet. Je moet echt geïnteresseerd zijn in het betreffende onderdeel van het boek, maar krijgt dan wel een eerlijk en open verslag over de werking en bijwerkingen van de medicatie. Daarbij wordt kritiek op de medicatie niet geschuwd en wordt er meerdere keren aangegeven dat de bijwerkingen zo immens zijn, dat men gebruik kritisch moet overwegen.
Kortom: een boek voor de liefhebber van het onderwerp, een boek voor die SPV die het nodige wil weten over de (bij)werking van medicatie.

Gerard Lohuis.